

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Departament Wychowania i Edukacji Włączającej

DWEW-WWPB.0190.1.2023.ARB

Warszawa, 28 sierpnia 2023 r.

Szanowna Pani,

odpowiadając na pismo nr 595/23 i nr 596/23, przekazane do Ministerstwa Edukacji i Nauki przez Ministerstwo Sprawiedliwości, uprzejmie wyjaśniam zgodnie z właściwością w zakresie postulatów dotyczących utworzenia zespołów interdyscyplinarnych w szkołach.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, organy władzy publicznej działają na podstawie prawa i w granicach prawa. Oznacza to, że wszelkie działania organu administracji publicznej są oparte o wyraźnie określoną normę kompetencyjną¹.

Kompetencje przyznane Ministrowi Edukacji i Nauki obejmują sprawy kształcenia, nauczania, wychowania, kultury fizycznej dzieci i młodzieży, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych do kompetencji innych organów. Sprawy dotyczące ochrony i wspierania rodziny z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej, należą do właściwości Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Obszar tematyczny, który znajduje swoje regulacje w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej² w głównej inicjatywie zmian pozostaje we właściwości Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Ww. ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej;
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Ponadto, art. 6 ww. ustawy stanowi, że zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych głównie w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³ lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁴. Ustawa szczegółowo określa zadania oraz podmioty za nie odpowiedzialne.

Tym samym, **zespół interdyscyplinarny** powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta⁵. Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Do jego zadań należy

---

¹ Kompetencje w zakresie klasyfikacji działań administracji rządowej oraz zadań ministra kierującego określonym działem administracji rządowej zawiera ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512 i poz. 1933).

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 i z 2023 r. poz. 535.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 901.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zm.

⁵ Art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 i z 2023 r. poz. 535).

tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań poszczególnych podmiotów.

Prace zespołu interdyscyplinarnego realizowane są zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tym samym w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi obowiązkowo przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Policji;
- **oświaty**;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą także wchodzić przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż te powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny może powołać grupę diagnostyczno-pomocową. W jej skład wchodzi:

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- funkcjonariusz Policji.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- **nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego**;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przedstawiciele oświaty, realizując obowiązek wynikający z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej⁶, w przypadkach uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy domowej podejmują procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych, m.in. **oświaty**, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Kwestie dotyczące procedury zakładania Niebieskiej Karty regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”⁷. Zgodnie z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia, wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” przez przedstawiciela (jednego z ww. podmiotów) np. **oświaty**, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Mając powyższe na względzie wydaje się niecelowe wprowadzanie równoległego organu czy też podmiotu realizującego tożsame zadania.

---

⁶ Art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

⁷ Dz. U. z 2011 r. poz. 1245.

Zadaniem systemu oświaty jest zagwarantowanie bezpiecznych warunków kształcenia, wychowania i opieki. Regulacje dotyczące organizacji szkoły oraz zasad bezpieczeństwa uczniów określa statut szkoły⁸. Dyrektor odpowiadający za bezpieczeństwo uczniów powinien stworzyć skuteczne mechanizmy eliminowania zagrożeń na terenie szkoły, a jednocześnie wprowadzić rozwiązania zapewniające pełne bezpieczeństwo. Zapisy statutu szkoły muszą być zgodne z prawami zawartymi w przepisach powszechnie obowiązujących, w tym w Konwencji o prawach dziecka.

Każda szkoła i placówka obowiązkowo realizuje program wychowawczo-profilaktyczny, który obejmuje:

- treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz
- treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Ponadto, od 1 września 2019 r. dyrektor szkoły ma obowiązek przeprowadzić coroczną diagnozę w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. Na jej podstawie powstaje program wychowawczo-profilaktyczny.

System oświaty zapewnia każdemu uczniowi wsparcie w rozwoju i pomoc psychologiczno-pedagogiczną⁹, stosownie do jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych. Jej organizacja i zapewnienie uczniom adekwatnie do rozpoznanych potrzeb należy do kompetencji dyrektora szkoły. Pomoc udzielana uczniowi w szkole i placówce polega m.in. na rozpoznawaniu czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana jest także rodzicom uczniów oraz nauczycielom – w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.

Dyrektor współpracuje w tym zakresie z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi (w tym poradniami specjalistycznymi), rodzicami uczniów, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, a także organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Profesjonalne wsparcie w rozwiązywaniu problemów edukacyjno-wychowawczych, prowadzenie działań m.in. diagnostycznych, terapeutycznych oferowane jest także przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które udzielają bezpośredniej pomocy uczniom oraz rodzicom, w tym prowadzą terapię dzieci i młodzieży oraz ich rodzin¹⁰.

Ważnym zadaniem umożliwiającym zapewnienie prawidłowego postępowania w sytuacji podejrzenia o przemoc jest stałe podnoszenie kompetencji nauczycieli z zakresu tej problematyki. Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

---

⁸ Art. 98 ust. 1 pkt 4-7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).

⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, z późn. zm.).

¹⁰ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199 oraz z 2017 r., poz. 1647).

W celu zapewnienia możliwości podnoszenia kompetencji nauczycieli, Ośrodek Rozwoju Edukacji corocznie prowadzi szkolenia dla placówek doskonalenia nauczycieli, m.in. z zakresu procedury „Niebieskie karty”. Opracował także liczne materiały informacyjno-edukacyjne, które zostały zamieszczone na stronie: www.ore.edu.pl.

Dodatkowo pragnę poinformować, że 4 sierpnia br. Prezydent RP Andrzej Duda podpisał nowelizację Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, więcej informacji można znaleźć na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/ustawa-kamilka-podpisana-przez-prezydenta-rp>

Nowe przepisy zwiększają prawną ochronę dzieci przed przemocą i regulują obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich m.in. przez organ zarządzający jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni.

Z poważaniem

Wawrzyniec Roch Kowalski
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/